

[Etusivu](#) > ... > [Rahavaateet](#) > [Varallisuuteen Kohdistuvat Turvaamistoimet Oikeudenkäynnin Aikana EU-maissa](#)
> Portugal

Varallisuuteen kohdistuvat turvaamistoimet oikeudenkäynnin aikana EU-maissa

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Väliaikaisilla ja säilyttävillä toimenpiteillä pyritään suojaamaan tiettyjä oikeudellisia tilanteita. Niihin voivat kuulua seuraavat: a) väliaikaiset toimenpiteet [14. elokuuta 2018 annetussa laissa nro 49/2018](#) säädetyn huollettavia aikuisia koskevan oikeudellisen kehyksen puitteissa; b) poissaolevan henkilön omaisuuden väliaikainen edunvalvonta (siviiliprosessilain (*Código de Processo Civil*) 1021 §); c) edunvalvojan nimeäminen (siviiliprosessilain 17 §); d) toimenpiteet, joita tarvitaan oikeudenomistajattomaan kuolinpesään kuuluvien omaisuserien suojaamiseksi (siviiliprosessilain 938 §).

Säilyttävien toimenpiteiden (esimerkiksi siviiliprosessilain 362 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetty toimenpiteet) tarkoituksena on poistaa riski siitä, että päätös annetaan myöhässä, ja varmistaa, että tuomioistuimen antama lopullinen päätös voidaan panna toimeen (siviiliprosessilain 2 §).

Turvaamistoimien tarkoituksena on varmistaa, että kanteella tavoiteltu tulos toteutuu käytännössä, estää vakavat vahingot tai ennakoita oikeuden toteutumista, jotta tarkoituksenmukaisuutta ja oikeusvarmuutta koskevat intressit voidaan sovittaa mahdollisimman hyvin yhteen.

Portugalin siviiliprosessilaissa säädetään seuraavan tyyppisistä turvaamistoimista:

- a) yleiset säilyttävät toimenpiteet (siviiliprosessilain 362–376 §);
- b) erityiset säilyttävät toimenpiteet (siviiliprosessilain 377–409 §).

Esimerkkeinä mainittakoon:

- a) *omistusoikeuden väliaikainen palauttaminen (siviiliprosessilain 377 §);*
- b) *yhteisön päätösten lykkääminen (siviiliprosessilain 380 §);*
- c) *wäliaikainen elatusapu (siviiliprosessilain 384 §);*
- d) *wäliaikaiset vahingonkorvaukset (siviiliprosessilain 388 §);*
- e) *vakuustakavarikko (siviiliprosessilain 391 §);*
- f) *uutta työtä koskevat kiellot (siviiliprosessilain 397 §);*
- g) *omaisuuden jäädyttäminen (siviiliprosessilain 403 §).*

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

Jos henkilö voi osoittaa, että on perusteltu uhka siitä, että toinen henkilö voi aiheuttaa vakavaa ja peruuttamatonta uhkaa hänen oikeuksilleen, hän voi vaatia asianmukaisia turvaamis- tai välitoimia uhkan kohteena olevien oikeuksien vaikutusten turvaamiseksi (siviiliprosessilain 362 §:n 1 momentti).

Yleisiä säilyttäviä toimenpiteitä voidaan soveltaa, jos asiaan vaikuttaviin seikkoihin soveltuvia erityisiä säilyttäviä toimenpiteitä ei ole (siviiliprosessilain 362 §:n 3 momentti).

Näin ollen siviiliprosessilain 362 §:ssä tarkoitettujen täsmentämättömien turvaamistoimien toteuttaminen edellyttää seuraavien lakisääteisten edellytysten täyttymistä:

- a) oikeus on todennäköisesti olemassa;
- b) on perusteltu uhka siitä, että toinen henkilö voi aiheuttaa vakavaa ja peruuttamatonta vahinkoa oikeudenhaltijan oikeuksille (*periculum in mora*);
- c) turvaamis- ja välitoimet soveltuvat käytännössä varmistamaan uhkan kohteena olevien oikeuksien toteutumisen turvaamisen;
- d) haettava toimenpide ei kuulu toisten säilyttävien toimien piiriin.

Jotta toimenpiteitä voidaan määrätä, tarvitaan suuntaa-antavaa näyttöä siitä, että turvattavan oikeuden olemassaolo on todennäköistä ja että on perusteltu uhka siitä, että viive riita-asian lopullisen ratkaisun tekemisessä voi aiheuttaa peruuttamatonta tai vaikeasti korjattavissa olevaa vahinkoa. Tuomarin on oltava riittävän vakuuttunut siitä, että pääasia ratkaistaan kantajan hyväksi, sillä säilyttävät toimenpiteet vaikuttavat selkeästi vastaajan oikeudelliseen tilanteeseen (siviiliprosessilain 368 §:n 1 momentti).

2.1 Menettely

Säilyttävissä toimenpiteissä poikkeuksena on uutta työtä koskeva kielto, jonka osalta alustaviin toimiin voidaan ryhtyä tuomioistuimen ulkopuolella ja hakea sen jälkeen päätökseen vahvistusta tuomioistuimesta (siviiliprosessilain 397 §:n 2 ja 3 momentti). Kaikki muut säilyttävät toimenpiteet perustuvat tuomioistuimelle esitettävään hakemukseen, jossa hakija esittää näyttöä uhattuna olevasta oikeudesta ja sen loukkaamiseen liittyvästä aiheellisesta pelosta. Hakemuksessa toimitetaan enintään viidestä todistajasta koostuva luettelo ja pyydetään muita todistamiskeinoja siviiliprosessilain 365 §:n mukaisesti.

Siviiliprosessilain 78 §:ssä säädetään alueellisen toimivallan osalta seuraavaa:

- a) Takavarikkoa ja varojen jäädyttämistä voidaan hakea joko tuomioistuimelta, jossa pääasia on määrä käsitellä, tai omaisuuden sijaintipaikan tuomioistuimelta tai, jos omaisuus sijaitsee usealla alueella, millä tahansa näistä alueista (siviiliprosessilain 78 §:n 1 momentin a kohta).
- b) Uuden työn kiellossa toimivaltainen on töiden suorittamispaikan tuomioistuin (siviiliprosessilain 78 §:n 1 momentin b kohta).
- c) Muissa säilyttäviä toimenpiteitä koskevissa menettelyissä toimivaltainen on se tuomioistuin, jossa kyseinen asia on määrä käsitellä (siviiliprosessilain 78 §:n 1 momentin c kohta).

Asianajajaa on käytettävä, jos toimenpiteen arvo ylittää 5 000 euroa tai jos muutoksenhakuoikeutta ei ole rajoitettu, siviiliprosessilain 58 §:n ja 1090 §:n nojalla yhdessä oikeuslaitoksen organisaatiosta annetun lain 44 §:n 1 momentin kanssa.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Kun tuomioistuin arvioi perusteita säilyttävien toimenpiteiden määräämiselle, se tutkii, onko toimenpiteiden tarve perusteltu ja miten vaikeaa mahdollinen loukkaus olisi korjata. Tuomioistuin arvioi myös, olisiko turvaamis- tai välitoimi sopiva käsiteltävänä olevassa tapauksessa kyseessä olevan oikeuden turvaamiseksi. Tuomioistuimen on myös vahvistettava, että viivästyksiin liittyvä riski on olemassa.

Tuomioistuimien tutkii myös sitä, riippuuko käsittely tosiasiallisesti tai mahdollisesti toimenpiteellä turvattavan oikeuden perustana olevasta nostetusta tai nostettavasta kanteesta.

Tällaisessa käsittelyssä tuomioistuimen on hankittava näyttöä (tässä riittää vähäisempi näyttö kuin pääasiassa) siitä, että turvattava oikeus on todennäköisesti olemassa ja että vaara kyseisen oikeuden loukkaamisesta on riittävän perusteltu.

Säilyttävät toimenpiteet ovat aina kiireellisiä ja niillä on etusija verrattuna kaikkiin sellaisiin prosessitoimiin, jotka eivät ole kiireellisiä (siviiliprosessilain 363 §:n 1 momentti). Vireille pannusta asiasta on annettava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio kahden kuukauden kuluessa tai, jos vastaajaa ei tarvitse haastaa oikeuteen, 15 päivän kuluessa (siviiliprosessilain 363 §:n 2 momentti).

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Säilyttävien toimenpiteiden kohteena voi olla irtain ja kiinteä omaisuus, jota ei lainsäädännön perusteella ole jätetty kokonaan tai osittain toimenpiteiden soveltamisalan ulkopuolelle.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Koska säilyttävät toimenpiteet ovat tuomioistuinten määräämiä, ne sitovat kaikkia julkisia ja yksityisiä toimijoita ja ovat ensisijaisia muiden viranomaisten toteuttamiin toimiin nähden (Portugalin perustuslain (*Constituição da República Portuguesa*) 205 §:n 2 momentti). Tuomioistuimen määräämiä säilyttäviä toimenpiteitä rikkovan henkilön katsotaan syyllistyvän määräyksen noudattamisesta kieltäytymiseen. Tämä ei kuitenkaan vaikuta pakkotäytäntöönpanotoimenpiteisiin (siviiliprosessilain 375 §).

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Lukuun ottamatta tapauksia, joissa hakijan ei tarvitse nostaa kannetta pääasiassa, siviiliprosessilain 373 §:ssä säädetään, että säilyttävä menettely peruutetaan ja mahdollisten määrättyjen toimenpiteiden voimassaolo päättyy,

- a) jos hakija ei nosta kannetta asiassa, johon toimi liittyy, 30 päivän kuluessa siitä, kun hänelle annettiin tiedoksi, että toimien määräämisestä tehty päätös on lopullinen (siviiliprosessilain 373 §:n 1 momentin a kohta);
- b) jos kanteen nostamisen jälkeen asian käsittely on keskeytynyt yli 30 päiväksi hakijan laiminlyönnin vuoksi (siviiliprosessilain 373 §:n 1 momentin b kohta);
- c) jos kanne hylätään lopullisella päätöksellä (siviiliprosessilain 373 §:n 1 momentin c kohta);
- d) jos kanne hylätään menettelyllisistä syistä eikä kantaja nosta määräaikaan mennessä uutta kannetta hyödyntäkseen aikaisemman kanteen vaikutuksia (siviiliprosessilain 373 §:n 1 momentin d kohta);
- e) jos oikeus, jota hakija pyrkii turvaamaan, on rauennut (siviiliprosessilain 373 §:n 1 momentin e kohta).

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Kyllä. Päätökseen voi hakea muutosta, jos asian rahamääräinen arvo ylittää sille tuomioistuimelle asetetun rajan, jossa asia on ollut käsiteltävänä, ja jos muutoksenhaun kohteena olevat päätökset aiheuttavat vastaajalle seuraamuksia, joiden rahamääräinen arvo vastaa vähintään puolta kyseiselle tuomioistuimelle asetetusta ylärajasta (siviiliprosessilain 629 §:n 1 momentti). Säilyttävien toimenpiteiden rahamääräistä arvoa koskeviin päätöksiin voi myös aina hakea muutosta sillä perusteella, että rahamääräinen arvo ylittää kyseisen päätöksen tehneen tuomioistuimen toimivallan (siviiliprosessilain 629 §:n 3 momentin b kohta) tai säilyttäviä toimenpiteitä koskeva alustava hakemus on hylätty (siviiliprosessilain 629 §:n 3 momentin c kohta).

Riita-asian asianosaisuuden kääntämistä koskevaan päätökseen voi hakea muutosta ainoastaan vaadittua toimea koskevaan päätökseen liittyvän muutoksenhaun yhteydessä. Riita-asian asianosaisuuden kääntämisen hylkäämisestä tehdyt päätökset ovat lopullisia, eikä niihin voi hakea muutosta (siviiliprosessilain 370 §:n

1 momentti).

Säilyttävien toimenpiteiden määräämisestä (ja riita-asian asianosaisuuden kääntämisestä) tehdyistä päätöksistä ei voi valittaa korkeimpaan oikeusasteeseen (*Supremo Tribunal de Justiça*). Tämä ei kuitenkaan koske asioita, joissa muutoksenhaku on aina mahdollista (siviiliprosessilain 370 §:n 2 momentti).

Säilyttäviä toimenpiteitä koskevan päätöksen voi riitauttaa

- hävinnyt osapuoli (siviiliprosessilain 631 §:n 1 momentti);
- kuka tahansa henkilö, joka ei ole menettelyn osapuoli mutta jolle aiheutuu toimen seurauksena suoraa ja tosiasiallista haittaa (siviiliprosessilain 631 §:n 2 momentti).

Muutoksenhakua koskevassa asiassa toimivaltainen on se tuomioistuin, joka on ylemmän oikeusasteen tuomioistuin siinä tuomiopiirissä, jossa muutoksenhaun kohteena olevan päätöksen tehnyt tuomioistuin sijaitsee.

Muutoksenhaun määräaika on 15 päivää päätöksen tiedoksiantamispäivästä (siviiliprosessilain 638 §:n 1 momentti). Jos muutoksenhaku koskee myös todisteiden uudelleenarviointia, määräaika jatketaan 10 päivällä (siviiliprosessilain 638 §:n 7 momentti).

Muutoksenhaulla on lykkäävä vaikutus muutoksenhaun kohteena olevaan päätökseen, jonka nojalla toimenpidettä koskeva alkuperäinen hakemus on kokonaan hylätty tai toimenpiteen toteuttaminen on evätty (siviiliprosessilain 647 §:n 3 momentin d kohta). Muissa tapauksissa sen vaikutus on kumoava.

Sovellettava lainsäädäntö

[Laki nro 41/2013, annettu 26. kesäkuuta 2013](#) – siviiliprosessilaki (*Código de Processo Civil*)

[Laki nro 62/2013, annettu 26. elokuuta 2013](#) – laki oikeuslaitoksen organisaatiosta (*Lei da Organização do Sistema Judiciário*)

Hyödyllisiä linkkejä

Lisätietoja saa seuraavilta verkkosivuilta:

[Portal da Justiça](#) (oikeusportaali)

[Direcção-Geral da Política de Justiça](#) (oikeuspolitiikan keskusvirasto)

[CITIUS-portaali](#)

[Bases Jurídico-Documentais](#) (lainsäädäntö- ja asiakirjatietokanta verkossa)

[Diário da República](#) (Portugalin virallinen lehti)

Huomautus:

Näillä tietosivuilla esitetyt tiedot eivät sido siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston yhteyspisteitä, tuomioistuimia tai muita viranomaisyksiköitä. Vaikka tietoja päivitetään säännöllisesti, on lisäksi tutustuttava kulloinkin voimassa oleviin säädöksiin, ja myös oikeuskäytännön tulkinta voi vaikuttaa niihin.

■ Päivitetty viimeksi: 01/08/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.